

Socialnämnden

Tid

Tisdagen den 30 augusti 2022 kl. 09:00. Preliminär sluttid kl. 11:30.

Plats

Socialförvaltningen, Fabriksgatan 31, rum 250

Partigruppmöten

S, V, C tisdagen den 30 augusti kl. 08:00, rum 250, plan 1

M, L, KD tisdagen den 30 augusti kl. 08:30, rum 231, plan 1

Förhinder anmäls till socialförvaltningen, Carina Björkman, tel. 0480-45 08 63 eller e-post carina.bjorkman@kalmar.se.

Enligt uppdrag

Carina Björkman

Föredragningslista

- 1 Fastställande av dagordning samt protokolljusterare
- Beslutsärenden**
- 2 Månadsrapport efter juni 2022
- 3 Svar på motion - Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd bör få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget
- 4 Rapport synpunkter och avvikelser 2022
- 5 Svar på remiss från Socialdepartementet - Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av Uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboende för barn och unga samt särskilda ungdomshem
- Informationsärenden**
- 6 Tillsyn Aquarellen - Inspektionen för vård och omsorg, 3.2.2-13748/2022
- 7 Rapport Öppna jämförelser

Socialnämnden**KALLELSE/
FÖREDRAGNINGSLISTA**

- 8 Rapport VO Barn och familj
- 9 Information från förvaltningschef och ordförande
- 10 Anmälan av delegationsärenden
- 11 Anmälan av kännedomsårenden
- 12 Övrigt

Handläggare
Kristina Appert
0480-45 09 50

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2022-08-22

Ärendebeteckning
SN 2021/0248.03.01

Socialnämnden

Månadsrapport efter juni 2022

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna den ekonomiska rapporten.

Bakgrund

Prognosen för socialnämnden efter juni visar ett underskott på -11,6 mnkr, vilket är en försämring med -2,7 mnkr sedan i maj. Den största avvikelser beror på ökade kostnader för placeringar inom den sociala barn- och ungdomsvården samt inom missbruksvården. På grund av omfattande problematik med droger och kriminalitet hos barn, ungdomar och unga vuxna har antalet externplaceringar fortsatt att öka.

Avvikelse redovisas även inom ekonomiskt bistånd som ligger på en högre nivå jämfört med förra året, vilket beror på ökat antal hushåll samt fler personer med långvarigt bistånd.

Prognosen för funktionsstöd vuxen visar underskott inom bostäder på grund av ökade vårdbehov vilket krävt utökad bemanning, samt kopplat till arbetsmiljöåtgärder för att säkra ledning och styrning.

Genom arbetet med processororienterat syn- och arbetssätt fokuserar socialförvaltningen på att ständigt förbättra och utveckla sina arbetssätt. Arbetet i processerna fortsätter för att vård, stöd och behandling ska bli mer verkningsfull för både klienter och ur ekonomiskt hänseende.

Yvonne Sandin
Förvaltningsekonom

Camilla Freedeke
Socialchef

Bilaga
Månadsrapport 202206

Socialförvaltningen Verksamhetschef och handläggare

Tel 0480-45 00 00 vx | Kristina.Appert@kalmar.se

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Månadsrapport efter juni 2022

Prognosen för socialnämnden efter juni visar ett underskott på -11,6 mnkr, vilket är en försämring med -2,7 mnkr sedan i maj. Den största avvikelser beror på ökade kostnader för placeringar inom den sociala barn- och ungdomsvården samt inom missbruksvården. På grund av omfattande problematik med droger och kriminalitet hos barn, ungdomar och unga vuxna har antalet externplaceringar fortsatt att öka. Driftbudgetramen har utökats med 5 mnkr för satsningar inom socialtjänstens insatser för unga med riskbeteende enligt beslutad ändringsbudget. Denna satsning har i huvudsak tillskjutits för att förstärka det förebyggande arbetet vilket kommer att ge effekter framöver. Bland annat har olika samverkansformer startats upp mellan skola, socialtjänst, polis, fritid vilket väntas ge positiva resultat på längre sikt.

Ekonomiskt bistånd ligger på en högre nivå jämfört med förra året, vilket beror på ökat antal hushåll samt fler personer med långvarigt bistånd. Flera åtgärder pågår inom ekonomiskt bistånd. Bland annat är samverkansgrupper etablerade med arbetsmarknadsenheten, arbetsförmedlingen och Kunskapsnavet, vuxenutbildningen SFI i syfte att arbeta tillsammans för att möjliggöra vägar till självförsörjning för de individer som bedöms stå längre från arbetsmarknaden. Prognosen för funktionsstöd vuxen visar underskott inom bostäder på grund av ökade vårdbehov vilket krävt utökad bemanning, samt kopplat till arbetsmiljöåtgärder för att säkra ledning och styrning.

Genom arbetet med processororienterat syn- och arbetssätt fokuserar socialförvaltningen på att ständigt förbättra och utveckla sina arbetssätt. Arbetet i processerna fortsätter för att vård, stöd och behandling ska bli mer verkningsfull för både klienter och ur ekonomiskt hänseende. Arbetet fortsätter med långsiktiga lösningar som effektiviserar arbetssätt och som har större fokus på det förebyggande arbetet där kommunen och regionen hjälps åt att motverka utanförskap. Parallellt med det förebyggande arbetet pågår fokuserade tyngre insatser för de som mest behöver det. Strategin handlar också om ett tålmodigt och välkoordinerat samarbete och ett bättre nyttjande av existerande resurser.

Prognos driftredovisning

Driftredovisning, tkr	Budget VR jun 2022	Prognos VR jun 2022	Avvikelse
Intäkter	-77 174	-81 899	4 725
Personalkostnader	637 522	630 772	6 750
Lokalkostnader	73 151	73 151	0
Kapitalkostnader	1 760	1 760	0
Övriga kostnader	273 177	296 252	-23 075
Summa KOSTNADER	985 610	1 001 935	-16 325
Summa RESULTAT	908 436	920 036	-11 600

Inom lednings- och stödfunktioner prognostiseras ett överskott med +16,4 mnkr jämfört med budget. Överskott finns för medel för resursfördelning av verkställda beslut såsom ledsagarservice och ny verksamhet, samt återsökning av LSS-beslut hos Migrationsverket.

Verksamhetsområdet barn och familj prognostiserar en negativ avvikelse med -14,1 mnkr. Prognostiserat underskott finns inom processen Trygga, säkra och stödjande barn och ungas levnadsvillkor. Antalet orosanmälningar fortsätter att öka jämfört med tidigare år. Antalet barn och unga i interna och konsulentstödda familjehem har fortsatt öka och är fler än de senaste åren. Flera barn och unga har omfattande behov, och när tillgången på familjehem är låg blir det svårt att matcha rätt, vilket i vissa fall leder till sammanbrott. Antalet institutionsplaceringar fortsätter öka, bland annat för ungdomar med missbruksproblematik. Möjliggöra utveckling hos barn och unga ned funktionsnedsättning visar budget i balans. Säkra och föra fram barnets rätt samt gemensamma resurser för verksamhetsområdet visar överskott.

Kalmar kommun

Prognosen för funktionsstöd vuxen visar ett underskott med -3,6 mnkr. Underskott finns inom bostäder på grund av ökade vårdbehov vilket krävt utökad bemanning både nattetid och under dagen, när brukare inte kunnat gå till sina dagliga verksamheter p g a sämre mående. Personalens korttidsfrånvaro har varit hög så kostnaderna för sjukfrånvaro och övertidskostnader är högre än förra året. Underskott finns kopplat till arbetsmiljöåtgärder för att säkra ledning och styrning. Daglig verksamhet visar överskott. Utfallet visar att elkostnaderna ökat kraftigt vilket påverkar verksamhetsområdet funktionsstöd mest.

Hälso- och sjukvård prognostiserar en negativ avvikelse med -1,0 mnkr. Avvikelsen består av kostnader för personal som genomfört vaccinationer, för hyrsjuksköterskor i inledningen av året samt för hjälpmedel.

Verksamhetsområde vuxen prognostiserar ett underskott med -9,3 mnkr. När det gäller processen möjliggöra ett liv fritt från riskbruk, missbruk och beroende har underskottet blivit större. Fler personer behöver mer omfattande insatser såsom stödboende eller institutionsplacering, vilket kan vara en effekt av pandemin. Därför har antalet externa och interna placeringar av både unga vuxna och vuxna ökat. Det finns också tre personer med LVM. Det handlar om personer med stora behov där man uttömt möjligheter på hemmaplan. Kostnaden för ekonomiskt bistånd fortsätter öka jämfört med de senaste åren, vilket beror på fler hushåll samt flera med långvarigt bistånd. Inom verka för vuxna med psykisk funktionsnedsättning kan leva som andra finns ett överskott.

Driftredovisning, tkr	2022		
	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamhet			
LEDNINGS- O STÖDFUNKTIONER	78 755	62 330	16 425
BARN o FAMILJ	207 410	221 510	-14 100
Gemensamt barn o familj	14 870	14 570	300
Trygga, säkra o stödj barn o ungas levnadsvillkor	138 644	153 244	-14 600
Säkra o föra fram barnets rätt	3 931	3 731	200
Möjliggöra utveckl hos barn o unga m funktionsnedsättn	49 965	49 965	0
FUNKTIONSSTÖD VUXEN	372 774	376 424	-3 650
Gem k o m med funktionsn att leva som andra	19 065	19 765	-700
Möjliggöra f kvinnor o män m funktionsn att leva som andra	353 709	356 659	-2 950
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	17 898	18 873	-975
Tillgodose behov av hälso- o sjukvård	17 898	18 873	-975
VUXEN	231 599	240 899	-9 300
Gemensamt vuxen	13 780	13 580	200
Möjliggöra ett liv fritt fr riskbruk, missbruk o beroende	34 474	42 674	-8 200
Verka för att vuxna m psykisk funktionsn kan leva som andra	132 299	131 499	800
Utreda o bedöma rätt t ekonomiskt bistånd	50 146	52 046	-1 900
Möjliggöra för kvinnor o män att leva i relationer fria fr våld	900	1 100	-200
Summa	908 436	920 036	-11 600

Prognos investeringsredovisning

Investeringsredovisning, tkr	Budget VR jun 2022	Prognos VR jun 2022	Avvikelse
Inkomster			
Utgifter	1 400	1 400	0
Summa NETTOINVESTERINGAR	1 400	1 400	0

Investeringsbudgeten förväntas balansera budgeten vid årets slut. Investeringar sker i uppdatering och utbyte av passersystem, investeringar i nya och befintliga verksamheter bland annat i åtgärder i värmeutsatta lokaler, samt utbyte av skrivare.

Åtgärder med konsekvenser

Genom arbetet med processororienterat syn- och arbetssätt fokuserar socialförvaltningen på att ständigt förbättra och utveckla sina arbetssätt. Arbetet i processerna fortsätter för att vård, stöd och behandling ska bli mer verkningsfull för både klienter och ur ekonomiskt hänseende. När Kalmar växer uppstår andra behov mer likt hur det ser ut i storstäderna. Den sociala problematiken växer, vilket särskilt märkts under den senaste tiden. En annan orsak till det ökade trycket kan vara att vi nu ser effekter av pandemin.

Socialförvaltningen arbetar för en hållbar socialtjänst som tidigt och förebyggande möter enskilda och familjer i behov av stöd och hjälp. På detta sätt kan socialtjänsten bygga förtroende för att tidigt kunna förebygga och minska risken för omfattande social problematik, och därigenom också frigöra resurser till de som behöver mest stöd. Utöver pågående arbete såsom uppsökande verksamhet genom fältverksamhet, föräldrastödsgrupper i olika former och områdesarbete har socialförvaltningen under 2021 genomfört projekt tillsammans med elevhälsan och regionens barn- och ungdomshälsa. Syftet är att öka möjligheterna att nå fler barn och ungdomar med tidiga och samordnade insatser med barnet i fokus (TSl). Under 2022 har arbetssättet utökats att inkludera samtliga skolor genom finansiering ur beslutat trygghetspaket i verksamhetsplan 2022, som bland annat syftar till att öka och utveckla förebyggande insatser i Kalmar kommun. Antalet ärenden inom socialförvaltningens myndighet har ökat med anledningen av den uppsökande verksamheten. Utifrån ett organisatoriskt perspektiv har socialförvaltningen fördelat resurser över organisatoriska gränser där helhetssynen är i fokus och bidrar till hållbarhet, effektivitet och ekonomiska besparingar. Att växla om och satsa på hälsofrämjande, proaktiva insatser medför initialt ökade kostnader. Behovet av omfördelningen avser att ”våga satsa uppströms”. Den direkta hemtagningseffekten uppstår inledningsvis i andra verksamheter än inom socialtjänstens.

Under början av året har också samverkan för trygga uppväxtvillkor i Kalmar startat. Det är ett samarbete mellan skola, socialtjänst, polis, fritid (SSPF) med syfte att förebygga att barn och unga faller in i en kriminell livsstil. Processledare inom socialförvaltningen har det övergripande samordningsansvaret. På grund av de senaste månadernas händelser planeras också uppstart av sociala insatsgrupper (SIG), som är en lokal samverkansform och fortsättning på konceptet SSPF. SIG riktar sig till de något äldre ungdomarna eller unga vuxna som till viss del fallit in i kriminalitet men inte kan anses vara livsstilskriminella. Förvaltningen ser också över behovet av avhopparverksamhet för de som vill hoppa av en kriminell livsstil.

Flera åtgärder pågår inom ekonomiskt bistånd. Bland annat är samverkansgrupper etablerade med arbetsmarknadsenheten, arbetsförmedlingen och Kunskapsnavet, vuxenutbildningen SFI i syfte att arbeta tillsammans för att möjliggöra vägar till självförsörjning för de individer som bedöms stå längre från arbetsmarknaden.

Inom ledningsgruppen för processen möjliggöra ett liv fritt från riskbruk, missbruk och beroende pågår arbetet med en översyn av området med syfte att fler ärenden ska hanteras på hemmaplan för att minska externa placeringar.

Under hösten kommer också arbete att läggas på förändringar och effektiviseringar inom stödprocesserna, bland annat sker genomgång av hur förvaltningens fordon kan användas på ett mer effektivt sätt. I samband med vakanta tjänster inom stödfunktionerna kommer översyn att ske vilket kan leda till vissa omstruktureringar.

Handläggare
Johnny Lesseur
0480-45 00 00

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2022-07-21

Ärendebeteckning
SN 2022/0392.02.05

Socialnämnden

Svar på motion – Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd bör få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget

Förslag till beslut

Socialnämnden antar förslaget till svar på motionen och överlämnar detta till kommunfullmäktige.

Bakgrund

Lisa Jalmander (M) och Micael Nilsson (M) har inlämnat en motion till kommunfullmäktige, gällande att barnfamiljer med ekonomiskt bistånd bör få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget.

Det aktuella tillägget beslutades av riksdagen 22 juni 2022, genom en ändring i socialförsäkringsbalken (SFS 2022:1041). Bakgrunden till införandet är att skydda hushåll med svag ekonomi mot kraftiga prisuppgångar för barnfamiljer som har rätt till bostadsbidrag. Pengarna betalas ut automatiskt till barnfamiljer som har bostadsbidrag utan föregående ansökan. Enligt 97 kap 23a § ska barnfamiljer som uppbär bostadsbidrag lämnas ett tillägg motsvarande 25 procent av det preliminära bostadsbidraget, under förutsättning att bostadsbidraget på årsbasis överstiger 1 200 kr (96 kap 3a §). Enligt regeringens beräkningar kan en barnfamilj genom ändringen få ett tillägg med som mest 1 325 kronor per månad. Lagändringen trädde i kraft från 1 juli 2022 och gäller till och med 31 december 2022.

Yttrande

I genomsnitt uppbar ca 100 hushåll med barn försörjningsstöd i Kalmar kommun varje månad (Källa: Socialstyrelsens statistikdatabas, urvalstid januari-maj 2022). Om man, som motionärerna, gör antagandet att ett tilläggsbostadsbidrag i genomsnitt skulle komma att uppgå till 700 kr per månad och hushåll, skulle detta innebära ett avstående från att beakta tillgängliga inkomster på månadsbasis med 70 000 kr. Utifrån det tankesättet

skulle ett avstående därmed innebära en kostnadsökning för socialnämnden med uppskattningsvis 420 000 kr för det halvår då det tillfälliga tillägget utgår.

Försörjningsstödet är det yttersta skyddsnetet för personer som saknar andra försörjningsmöjligheter. Endast när alla andra legala försörjningsmöjligheter har uttömts, föreligger normalt rätt till ekonomiskt bistånd. I andra motsvarande fall, exempelvis gällande att barns sparade medel upp till en viss nivå inte ska beaktas vid normberäkning, har Socialstyrelsen lämnat vägledning till hur kommunerna ska agera. Något motsvarande ställningstagande gällande tilläggsbostadsbidrag finns inte. Kommunen är dock fri att inom ramen för socialtjänstlagen tillämpa en högre normnivå än som gäller för det lagfästa försörjningsstödet.

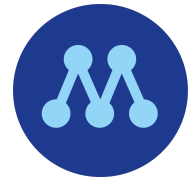
Det är tekniskt okomplicerat att göra ett undantag för tilläggsbidraget vid normberäkning, ifall ett sådant beslut fattas. Om det är en lämplig och/eller prioriterad åtgärd att vidta är däremot inte någon fråga som socialförvaltningen bör eller ska bedöma; det är ett politiskt ställningstagande. Förvaltningen kan dock konstatera att det enligt det av kommunfullmäktige fastställda reglementet ankommer på socialnämnden att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten (förutom äldreomsorg) och således även att ta ställning till försörjningsstödsnormens storlek och utformning (inom ramen för gällande lagstiftning). Detta är därmed inte ett ställningstagande för kommunfullmäktige, med mindre än att man gör en ändring i gällande reglemente.

Johnny Lesseur
Förvaltningssekreterare

Camilla Freedeke
Tf socialchef

Bilaga

Motion - Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd bör få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget.

Motion till kommunfullmäktige

Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd bör få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget

Regeringen planerar att införa ett tillfälligt extra bostadsbidrag fr.o.m. den 1 juli 2022. Från det datumet och året ut kommer alla barnfamiljer som har bostadsbidrag att få ett extra tillskott till hushållskassan varje månad. Det tillfälliga bostadsbidraget kommer att betalas ut automatiskt och det är tänkt att hjälpa barnfamiljerna att klara av de snabbt stigande levnadskostnaderna.

Barnfamiljer som har försörjningsstöd har ofta också bostadsbidrag. Dessa kommer då att få ett extra tillskott till hushållskassan på i genomsnitt 700 kronor i månaden. Under normala omständigheter så får inte barnfamiljer med försörjningsstöd behålla den extra inkomsten. I stället sänks deras ekonomiska bistånd med samma belopp som de får i extra tillskott.

Som Dagens Eko rapporterat (2022-05-03), så har även barnfamiljer som lever på försörjningsstöd svårt att få pengarna att räcka till sedan inflationen har stigit. Även om priset på livsmedel och hygienartiklar snabbt ökar kommer alltså inte några av samhällets mest utsatta barnfamiljer att få ta del av det tillfälliga bostadsbidraget. Deras levnadsstandard kommer i stället att bli sämre.

Det beror på att nivån på försörjningsstödet, som bestäms av socialdepartementet, endast höjs en gång om året. I nuläget finns det enligt Dagens Eko inga planer på att höja försörjningsstödet.

Vi moderater anser att barnfamiljer med försörjningsstöd ska få behålla det tillfälliga tilläggsbostadsbidraget utan att deras ekonomiska bistånd sänks. Vi värnar om alla barns rätt att få känna sig trygga och att barnens bästa ska prioriteras.

Kalmarmoderaterna anser därför att barnfamiljer med ekonomiskt bistånd ska få behålla sitt tillfälliga tilläggsbostadsbidrag.

Kalmarmoderaterna föreslår därför att om det införs ett tillfälligt tilläggsbostadsbidrag den 1 juli 2022, så ska barnfamiljer med ekonomiskt bistånd få behålla den inkomstförstärkning som detta tilläggsbostadsbidrag ger och att kommunfullmäktige beslutar:

att barnfamiljer med ekonomiskt bistånd får behålla det tillfälliga extra bostadsbidraget (om det införs), utan att försörjningsstödet minskas med motsvarande belopp.

Lisa Jalmander (M)

Micael Nilsson (M)

Handläggare
Kerstin Lagerlund
0480-45 08 42

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2022-08-15

Ärendebeteckning
SN 2022/0093.11.01

Socialnämnden

Rapport synpunkter och avvikelser 2022

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna rapport avseende synpunkter, avvikelser och lex Sarah för perioden januari-juni 2022.

Bakgrund

Socialförvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra kvaliteten i verksamheten. En viktig del av detta är att hantera de synpunkter, avvikelser, lex Sarah-rapporter samt personuppgiftsincidenter som inkommer för att förebygga att brister upprepas och för att hitta eventuella systemfel i organisationen.

Som en del av socialförvaltningens kvalitetsarbete och kommunens ledningssystem ska förvaltningen rapportera till nämnden de synpunkter, avvikelser och lex Sarah-rapporter som inkommit och handlagts av förvaltningen. I februari 2023 redovisas en årssammanställning av synpunkter och avvikelser.

Kerstin Lagerlund
Verksamhetsstrateg

Camilla Freedeke
Socialchef

Bilagor
Sammanställning avvikelser jan-juni 2022

Socialförvaltningen Administrativa enheten

Tel 0480-45 00 00 vx | kerstin.lagerlund@kalmar.se

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Redovisning av avvikelser januari till juni 2022

Underlaget till redovisningen är hämtat från det händelserapporteringsystem som förvaltningen införde i mars 2021. Varje verksamhetsområde kompletterar den här sammanställning med en egen sammanställning och analys. Dessa återkopplas till förvaltningsövergripande nivå så att ett lärande kan komma till stånd över verksamhetsgränser.

Nästa rapportering till socialnämnden sker i februari 2023.

lex Sarah

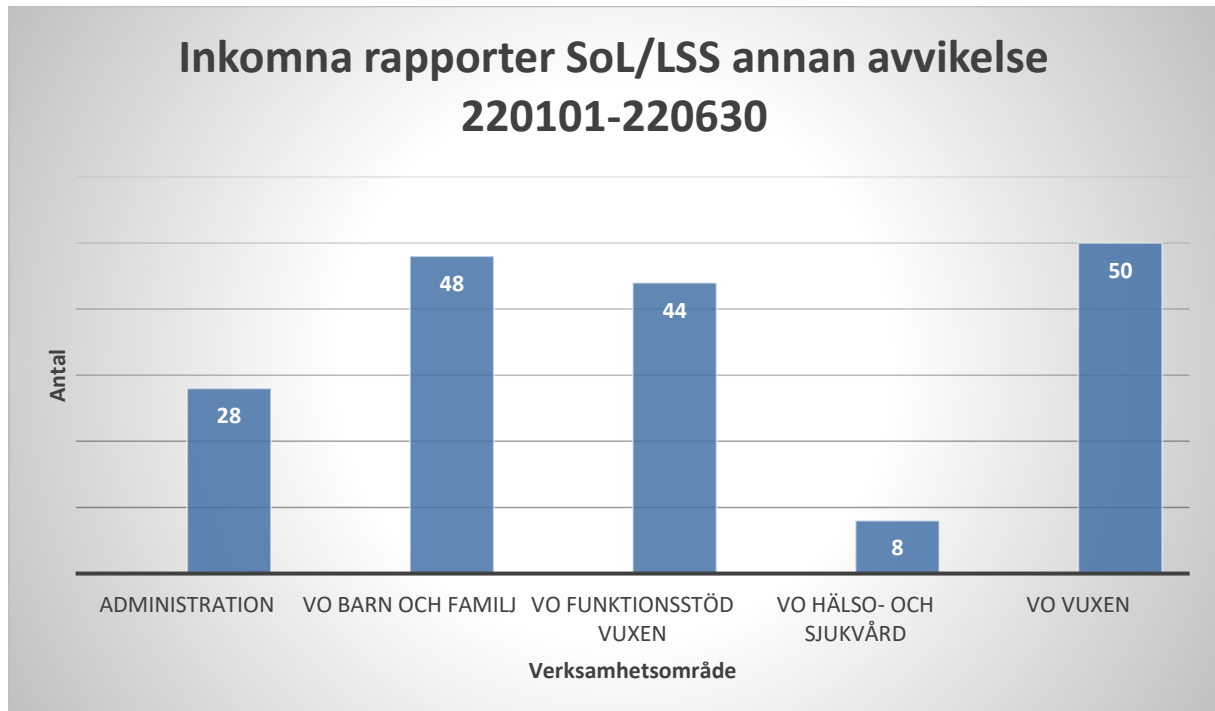
Nedan redovisas inkomna lex Sarah-rapporter under perioden januari till juni 2022. Under perioden har 11 händelser rapporterats. Det är något färre än samma period förra året. I fem av dessa pågår utredning. Två är bedömda som allvarliga och har således anmälts till Inspektionen för vård och omsorg.

lex Sarah januari till juni 2022	
Antal rapporter totalt under perioden:	11
Varav pågående:	5
Anmälda till IVO:	2

Typ av handling eller underlåtelse	
Fysiska övergrepp	1
Sexuella övergrepp	
Psykiska övergrepp	
Brister i bemötande av anställda med flera	2
Brister i rättssäkerhet	1
Brister i utförande av insatser (insatser som utförts felaktigt eller inte alls)	2
Brister i fysisk miljö, utrustning, teknik	1
Ekonomiska övergrepp	
Inget missförhållande	

Åtgärdstyp	
Omgivning och organisation	6
Utbildning/kompetenshöjande insatser	3
Processer, riktlinjer och rutiner	9
Information och kommunikation	7
Teknik, utrustning och apparatur	
Arbetsrättslig åtgärd	

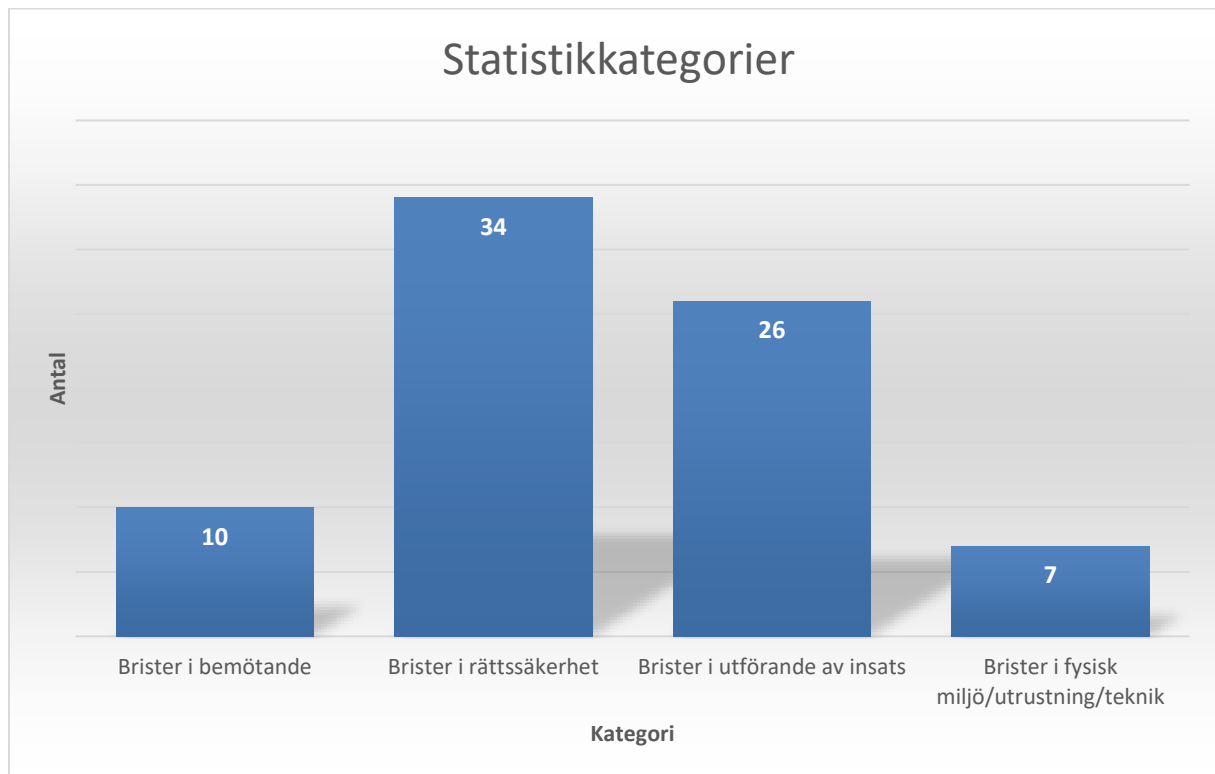
Annan avvikelse

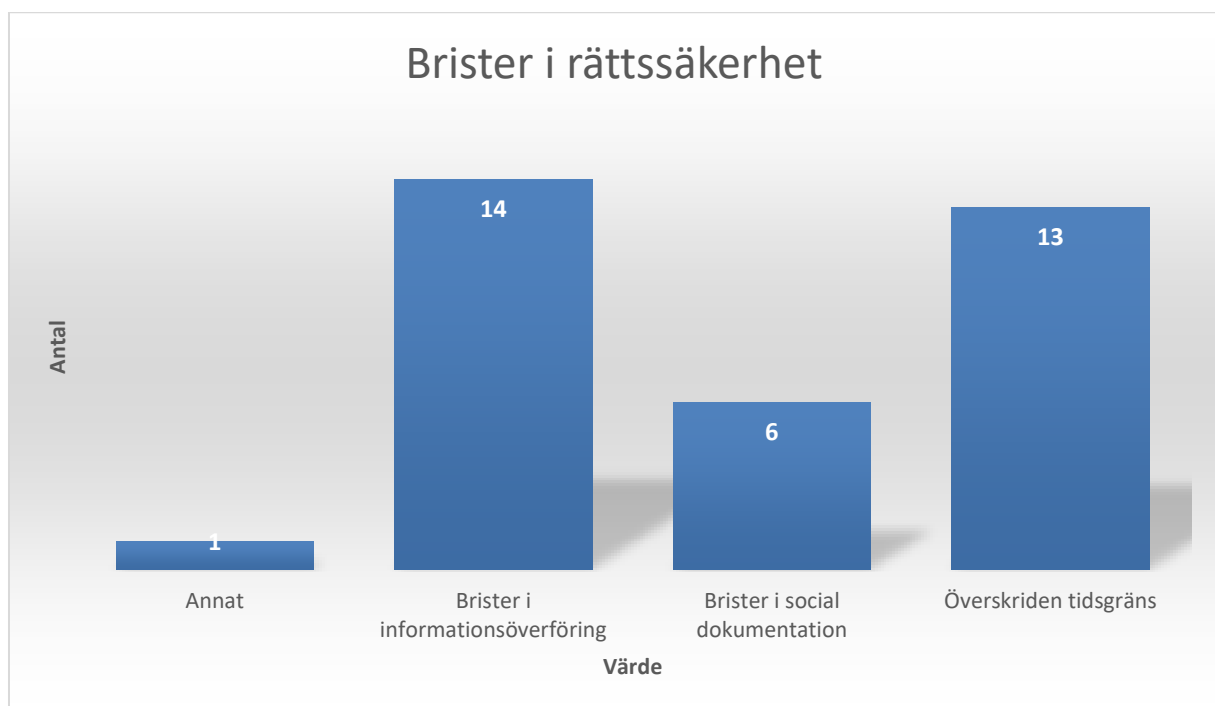
Förvaltningens medarbetare har rapporterat 178 händelser under årets första hälft. Det är ungefär lika många som samma period förra året. Däremot har rapporteringsmönstret förändrats. Fler rapporter har inkommit inom verksamhetsområde Vuxen och Barn och familj samt inom administration, medan det har rapporterats färre inom Funktionsstöd vuxen.

85 procent händelserna har upptäckts internt, medan resterande påtalats till oss utifrån. Av de händelser som utretts är det bara 15 procent som bedömts inte vara någon avvikelse. Dessa förhållanden är konstanta i jämförelse med tidigare år.

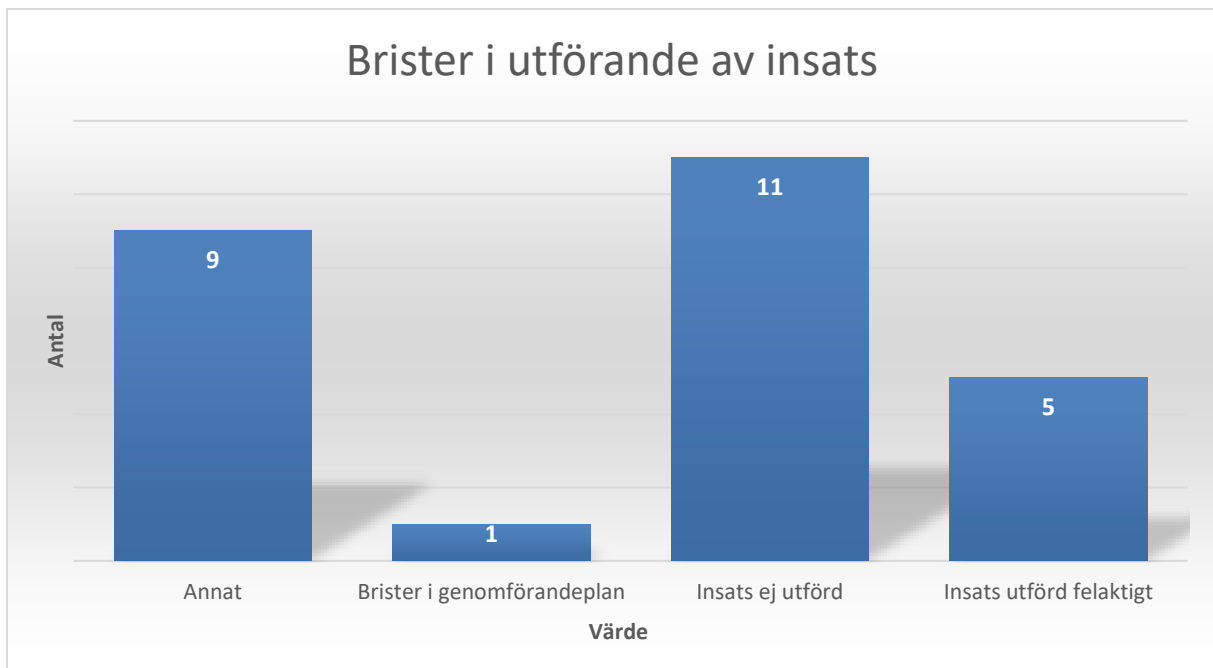
I tabellen nedan kan vi se att brister i rättssäkerhet fortsatt är den typ av händelse som har rapporterats mest frekvent.

Bristerna inom rättssäkerhet rör enligt tabellen nedan främst brister i informationsöverföring och överskriden tidsgräns. Samma period förra året var brister i social dokumentation den kategori som rapporterades näst flest gånger. Minskningen inom denna kategori kan möjligen hänga ihop med att färre avvikelser rapporterats totalt sett inom verksamhetsområde Funktionsstöd.

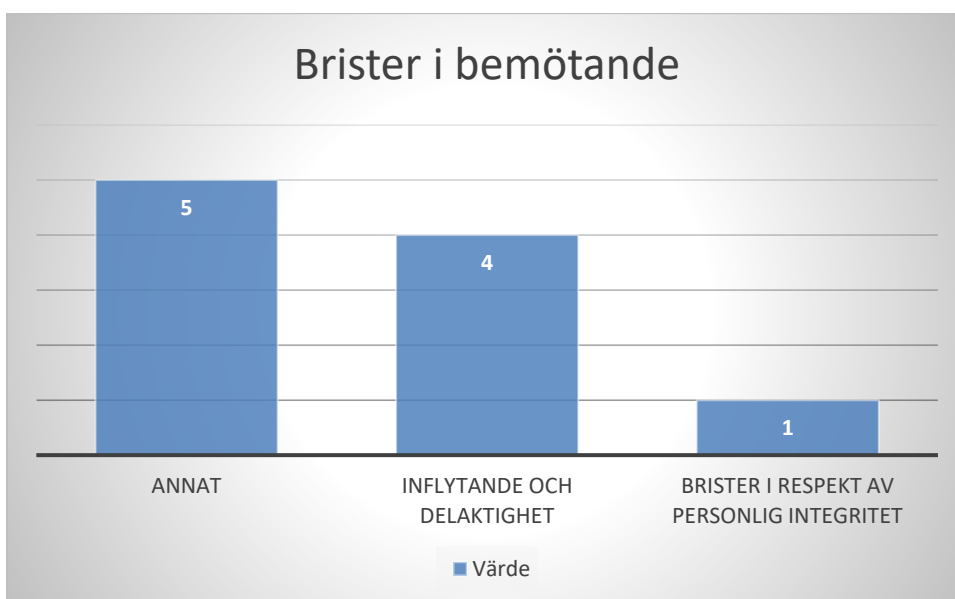

Av de 26 brister i utförande av insats rör sig knappt hälften om att insatsen inte har blivit utförd. Nästen lika många har registrerats som "annat".

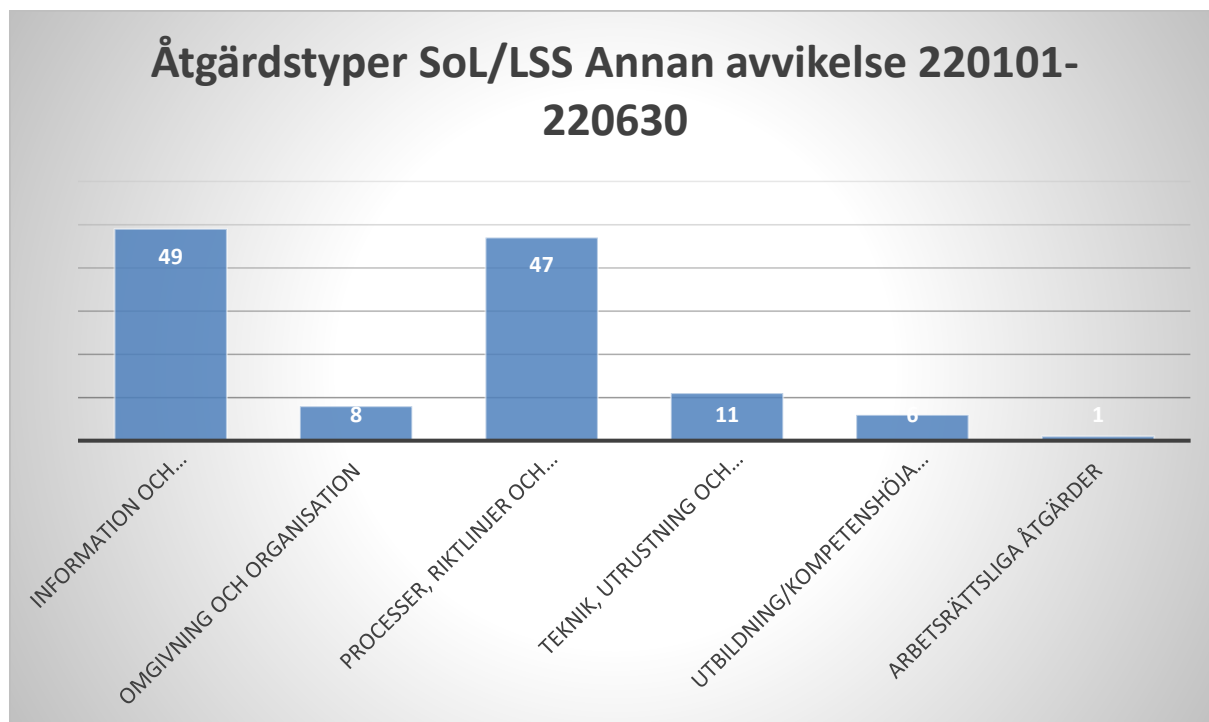

Här behöver vi utreda varför de valbara kategorierna inte upplevs aktuella när det gäller brister i utförande. Brister i genomförandeplanen borde kunna vara aktuell i fler fall än ett.

Så är fallet även när det gäller brister i bemötande. Även här behöver vi titta närmare på om vi kan urskilja vad händelserna handlar om när de inte bedöms kunna inrymmas i att bemötandet brister med avseende på respekt för personlig integritet eller inflytande och delaktighet.

De som utreder händelserna klassificerar också vilka typer av åtgärder som vidtagits för att rätta till avvikelsen.

Det är naturligt att åtgärderna "information och kommunikation" samt "processer, riktlinjer och rutiner" är de åtgärdstyper som dominerar.

Personuppgiftsincident

Enligt socialförvaltningens rutin ska uppmärksammade personuppgiftsincidenter inrapporteras via det digitala systemet för avvikelsehantering. Dessa händelser finns således inbegripna i presentationer ovan. Här följer en utbruten sammanställning av de avvikelser under redovisningsperioden som har bedömts innefatta en personuppgiftsincident.

Nr	Händelse	Datum händelse	Datum upptäckt	Antal påverkade personer	Bedömd allvarlighetsgrad	Anmälan IMY
1	Utskrifter av sekretesshandlingar på fel skrivare p g a uppdatering av Windows	220111	220111	1	Begränsad	Ja
2	Dataintrång; tidigare anställd fortsatt läsa journalanteckningar i ärende	210603-220304	220307	1	Betydande	Ja
3	Datorstöld på Fabriksgatan och Norra vägen	220321	220322	11-100	Mycket allvarlig	Ja
4	Larm Evondos i aktivitetsklocka	Oklart	220601	1	Ej bedömd	Nej

Sammanfattning av händelser i redovisade personuppgiftsincidenter

1. Utskrift av en LSS-utredning skedde på KRUS skrivare 2022-01-11. KRUS är en arbetsförberedande insats inom verksamhetsområde Funktionsstöd vuxen. Utskriften gjordes av en LSS-handläggare, som tillhör enheten Mottagning och utredning inom verksamhetsområdet Funktionsstöd vuxen (dvs inom samma vo). Koordinator på KRUS uppmärksammade utskriften direkt. Ingen annan än koordinatören tog del av utskriften, som direkt tog kontakt med handläggaren och skickade tillbaka utredningen med internposten.
2. Vid systematisk loggning i verksamhetssystemet "Lifecare Utförare" upptäcktes att en person varit inne och läst journaler hos brukare man inte varit anställd hos sedan 2021-06-02. Personen har systematiskt varit inne och läst i brukarens journal under perioden fram tills 2022-03-04, totalt 399 slagningar. Den tidigare medarbetaren har därmed fått tillgång till uppgifter som denne inte har rätt att ta del av i sitt nuvarande arbete. Det inträffade har kunnat ske på grund av att tidigare behörighet i Lifecare inte har tagits bort, trots att den tidigare medarbetaren har bytt tjänst. Orsak till detta är att rapport om tjänstebytet har inte nått systemförvaltare.
3. Vid arbetsdagens start (ca 06.30) 2022-03-22 konstaterades att socialförvaltningens administrationsfastighet, Fabriksgatan 31, hade varit föremål för inbrott någon gång under föregående kväll eller natt. Vid närmare kontroll visade det sig att inbrott hade genomförts på tre våningsplan i aktuell fastighet, liksom på plan 3 i socialförvaltningens kontor på Norra vägen 37. Totalt har 31 datorer och en mobiltelefon tillgripits. Man hade även berett sig tillträde till flera utrymmen/skåp där personakter, med innehåll som ska skyddas enligt 26 kap 1 § OSL förvaras. Inget aktmaterial har kunnat konstateras tillgripet. Vid kontroll av logg för dörröppning, verkar inbrottet ha pågått mellan ca 17.30 - ca 18.50. Alla dörrar forcerades med våld.
4. Ett larm från en läkemedelsautomat (Evondos) tillhörande brukare inom socialförvaltningen kom upp i en aktivitetsklocka hos en sjuksköterska vid omsorgsförvaltningen. Brukarens för- och efternamn visades i aktivitetsklockans display. Medarbetaren/sjuksköterskan på omsorgsförvaltningen hade behörighet i Evondos sedan tidigare och hade uppgett sitt privata mobilnummer i behörigheten, vilket låg inlagt i rullistan när huvudadministratören/sjuksköterskan på socialförvaltningen la upp larmkedjan för automaten i Evondos. Huvudadministratören på socialförvaltningen valde då omedvetet fel telefonnummer i rullistan.

Handläggare
Ann-Charlotte Hedström
0480-45 37 80

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2022-08-16

Ärendebeteckning
SN 2022/0487.02.10

Socialnämnden

Svar på remiss från Socialdepartementet - Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av Uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboende för barn och unga samt särskilda ungdomshem

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att anta förvaltningens yttrande som sitt eget och överlämna remissvaret till Kommunstyrelsen.

Bakgrund

Regeringen önskar remissinstansernas synpunkter på Inspektionen för vård och omsorg, IVO, förslag gällande Uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboende för barn och unga samt särskilda ungdomshem.

Ann-Charlotte Hedström
Verksamhetschef

Camilla Fredeke
Socialchef

Bilagor
Remissvar
Remissmissiv Uppdrag om HVB-register
Slutredovisning Nationellt register
Delredovisning av regeringsuppdrag

Socialförvaltningen Verksamhetschef och handläggare

Tel 0480-45 00 00 vx | ann-charlotte.hedstrom@kalmar.se

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Socialdepartementet

Remissvar till socialdepartementet gällande Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboende för barn och unga samt särskilda ungdomshem.

Bakgrund

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, har i delredovisningen av Uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboende för barn och unga samt särskilda ungdomshem lämnat två förslag; dels ett förslag om en sekretessbrytande bestämmelse, dels ett förslag om en bestämmelse med syfte att möjliggöra personuppgiftsbehandling.

I slutrapporteringen av regeringsuppdraget har IVO lämnat förslag om en reviderad bestämmelse om personuppgiftsbehandling för att i högre grad svara mot de behov IVO identifierade i delrapporten. Regeringen önskar remissinstansernas synpunkter på IVO:s förslag avseende ovan nämnda bestämmelser.

Remissvar

Kalmar kommun är positiva till IVO:s förslag att bestämmelsen med syfte att möjliggöra personuppgiftsbehandling bör fördes med ett par mindre justeringar och tillägg för att i högre grad svara mot de behov som identifierats i delrapporten. Dessa förändringar möjliggör en uppgradering och förbättring i ett nytt nationellt register över HVB och stödboende för barn och unga samt särskilda ungdomshem.

Socialdepartementet

Remittering av Inspektionen för vård och omsorgs redovisning av Uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem

Remissinstanser

- 1 Akademikerförbundet SSR
- 2 Barnens rätt i samhället
- 3 Barnombudsmannen
- 4 Barnrättsbyrån
- 5 Borlänge kommun
- 6 Borås kommun
- 7 Gotlands kommun
- 8 Gävle kommun
- 9 Göteborgs kommun
- 10 Halmstads kommun
- 11 Helsingborgs kommun
- 12 Huddinge kommun
- 13 Humana
- 14 Föreningen Sveriges socialchefer
- 15 Integritetsskyddsmyndigheten
- 16 Justitiekanslern (JK)
- 17 Jönköpings kommun

- 18 Kalmar kommun
- 19 Kammarrätten i Göteborg
- 20 Karlskoga kommun
- 21 Karlstads kommun
- 22 Kommunal
- 23 Kungsbacka kommun
- 24 Luleå kommun
- 25 Lunds kommun
- 26 Malmö kommun
- 27 Myndigheten för vård- och omsorgsanalys
- 28 Nacka kommun
- 29 Norrköpings kommun
- 30 Riksdagens ombudsmän (JO)
- 31 Riksrevisionen
- 32 Socialstyrelsen
- 33 Sollentuna kommun
- 34 Statens institutionsstyrelse
- 35 Statskontoret
- 36 Stockholms universitet, Juridiska fakulteten
- 37 Stiftelsen Allmänna Barnhuset
- 38 Stockholms kommun
- 39 Sveriges Kommuner och Regioner
- 40 Söderhamns kommun
- 41 Umeå kommun
- 42 Upplands Väsby kommun
- 43 Uppsala kommun
- 44 Vetlanda kommun
- 45 Västerås kommun
- 46 Örebro kommun
- 47 Örnsköldsviks kommun

48 Östersunds kommun

49 Vision

50 Växjö kommun

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i delredovisning av Uppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem (S2021/02373) lämnat två förslag: dels ett förslag om en sekretessbrytande bestämmelse, dels ett förslag om en bestämmelse med syfte att möjliggöra personuppgiftsbehandling. I slutrapporteringen av regeringsuppdraget (S2021/02373) har IVO lämnat förslag om en reviderad bestämmelse om personuppgiftsbehandling (registerbestämmelsen) för att i högre grad svara mot de behov IVO identifierade i delrapporten. Regeringen önskar remissinstansernas synpunkter på IVO:s förslag avseende ovan nämnda bestämmelser.

Remissvaren ska ha kommit in till Socialdepartementet **senast den 24 oktober 2022**. Svaren bör lämnas per e-post till s.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till s.sof@regeringskansliet.se och malin.sedvallsson@regeringskansliet.se. Ange diarienummer S2021/02373 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Frågor under remisstiden besvaras av Malin Sedvallsson, Socialdepartementet, Enheten för socialtjänst och funktionshinderspolitik (telefon: 08-405 45 02, e-post: malin.sedvallsson@regeringskansliet.se).

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

IVO:s redovisningar av regeringsuppdraget om ett HVB-register kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats: www.regeringen.se.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss – hur och varför (SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02). Den kan laddas ner från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

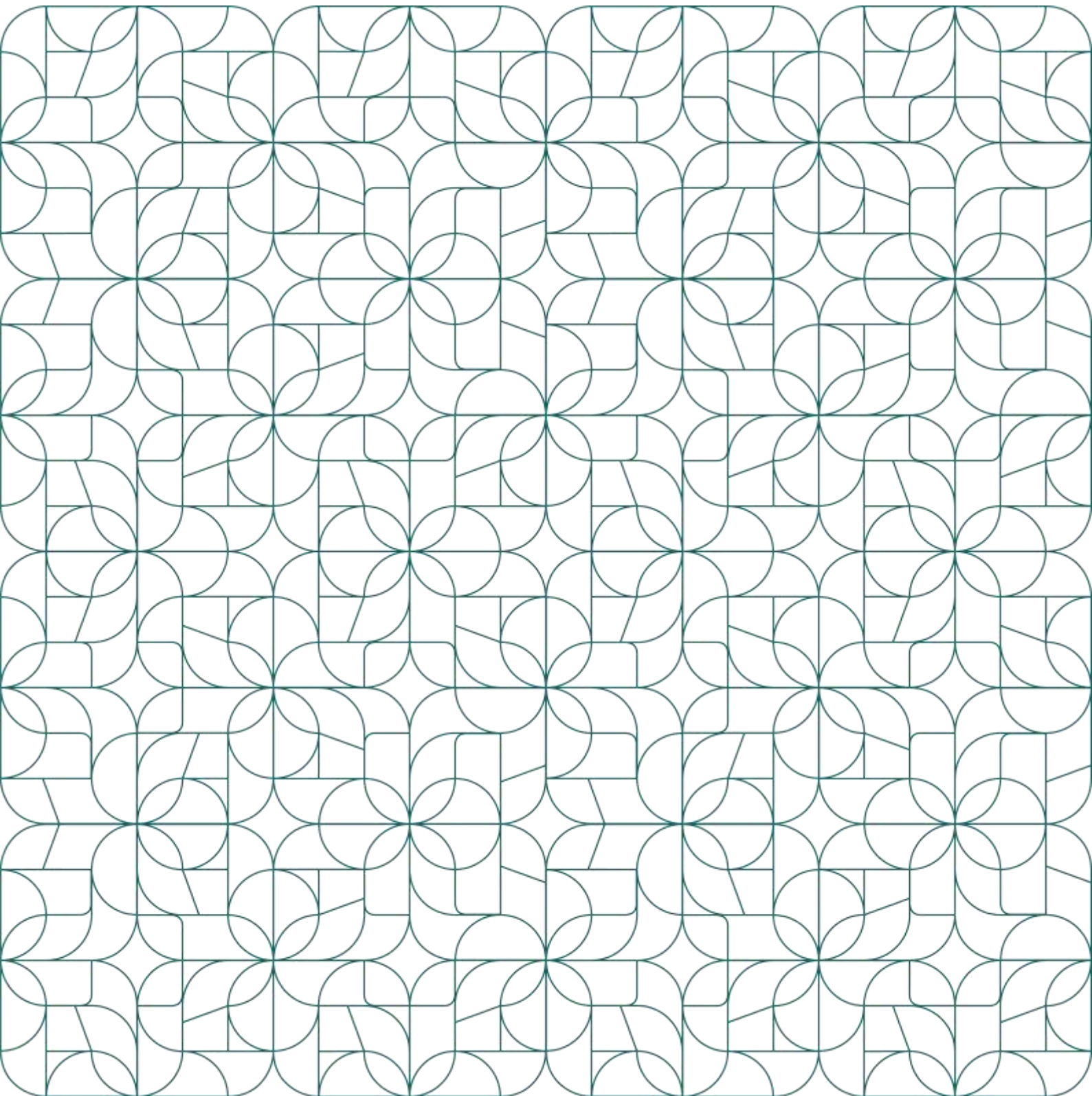
Tony Malmborg
Departementsråd

Kopia till Elanders, betankande@elanders.com

Nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem

Slutrapport av regeringsuppdrag

Citera gärna ur IVO:s publikationer, men ange alltid källa. Kom ihåg att bilder, fotografier och illustrationer är skyddade av upphovsrätten, och du måste ha upphovsmannens tillstånd för att använda dem.

Rapporten finns publicerad på www.ivo.se

Artikelnr | IVO 2022-04

Utgiven | April 2022 , www.ivo.se

Förord

Tryggheten för placerade barn och unga är en angelägen fråga. Det är mot bakgrund av de brister som uppmärksammats inom den sociala barn- och ungdomsvården som IVO fått i uppdrag av regeringen att upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem. En central del i uppdraget har varit att genomföra insatser för att åstadkomma en väl fungerande datainfrastruktur. Ett prioriterat område har varit rättningar i myndighetens interna data. Detta har varit ett eftersatt område under många års tid, främst avseende IVO:s register.

Med denna rapport överlämnas uppdraget till regeringen, men på IVO fortsätter arbetet med att förbättra myndighetens datainfrastruktur. Genom korrekt information och en fungerande datainfrastruktur kan IVO genom tillsyn och tillståndsprövning bidra till en vård och omsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter. Återföringen av tillsynens iakttagelser är en central del av IVO:s uppdrag och en uttalad aktivitet i syfte att åstadkomma effekt av tillsynen. Tjänsten till kommunerna möjliggör ett ökat genomslag för IVO:s tillsyn och tillståndsprövning av HVB, stödboende för barn och unga samt särskilda ungdomshem.

I arbetet med uppdraget har handläggare från socialtjänsten i tre kommuner deltagit vid workshops. De har bidragit med viktig information om de behov som de som framtida användare av tjänsten har. Ett stort tack er som bidragit i arbetet.

Stockholm, den 29 april 2022

*Sofia Wallström
Generaldirektör*

Innehåll

Förord.....	3
Om regeringsuppdraget.....	5
Tryggheten för placerade barn och unga behöver stärkas	5
Driftsättning av tjänsten.....	8
Om processen och arbetet med tjänsten.....	9
Justering av förslag som lämnats i delrapporten	11
<i>Justeringarna</i>	11
<i>Författningsförslag</i>	12

Om regeringsuppdraget

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har fått i uppdrag av regeringen att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem. I uppdraget beskrivs att IVO ska driftsätta en tjänst för automatiskt tillgängliggörande av information som ska tillgängliggöras för kommuner.

Informationen som IVO tillgängliggör ska bidra till att förenkla kommuners placeringar samt minska risken för att placering sker på ett olämpligt HVB eller stödboende. Informationen ska ge en överblick över privata och offentligt bedrivna HVB och stödboendeverksamheter samt de särskilda ungdomshemmen, och kommer fortsättningsvis benämnas som en digital tjänst.

IVO har i delredovisningen av detta uppdrag redogjort för de rättsliga och tekniska förutsättningarna för att skapa en informationsinfrastruktur. IVO bedömer att det finns rättsliga förutsättningar att, med befintlig reglering, tillgängliggöra viss information till kommunerna. IVO lämnade i delredovisningen två författningsförslag – en sekretessbrytande bestämmelse och en bestämmelse med syfte att möjliggöra personuppgiftsbehandling. IVO:s slutsats i delredovisningen är att myndigheten, med stöd av dessa två bestämmelser, har möjlighet att skapa en digital tjänst som helt står i överensstämmelse med kommunernas behov.

Efter att delredovisningen överlämnades har IVO identifierat att bestämmelsen med syfte att möjliggöra personuppgiftsbehandling (registerbestämmelsen) bör förädlas med ett par mindre justeringar och tillägg för att i högre grad svara mot de behov som identifierades i delrapporten. Justeringsförslagen kommer närmare beskrivas i denna slutredovisning.

Denna slutredovisning kommer att beskriva att IVO har upprättat en digital tjänst för kommuner över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem och att IVO har tillgängliggjort den information som är möjlig med nuvarande rättsliga förutsättningar. Redovisningen kommer att beskriva IVO:s arbete med tjänsten, hur den är utformad och vad den innehåller. Redovisningen kommer också att beskriva vad IVO bedömer kvarstår för att den digitala tjänsten fullt ut ska stå i överensstämmelse med kommunernas behov och med regeringens uppdrag.

IVO har i detta uppdrag samverkat med Socialstyrelsen och inhämtat kunskap och erfarenheter från Barnombudsmannen, Myndigheten för digital förvaltning och Sveriges Kommuner och Regioner samt samrått med Integritetsskyddsmyndigheten.

Tryggheten för placerade barn och unga behöver stärkas

Tryggheten för placerade barn och unga är en prioriterad fråga för regeringen. Det är mot bakgrund av de brister som uppmärksammats inom den sociala barn- och ungdomsvården

som IVO fått uppdraget att upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem. I Sverige finns det i dag ca 1050 aktiva HVB och stödboende. 2020 placerades 12 887 barn på HVB eller stödboende.¹ Vissa barn placeras under kortare perioder och andra barn under flera år.

Av artikel 26 i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, framgår att konventionsstaterna ska erkänna varje barns rätt att åtnjuta social trygghet och ska vidta nödvändiga åtgärder för att till fullo förverkliga denna rätt i enlighet med nationell lagstiftning. Enligt artikel 20 har dessutom barn som berövats sin familjemiljö rätt till särskilt skydd från statens sida.

Det är många aktörer i samhället som behöver bidra i detta arbete. Socialnämnderna ansvarar för att utreda det enskilda barnets behov av skydd och stöd och besluta om lämplig insats. För de barn som behöver vård utanför det egna hemmet har socialnämnderna ett ansvar att hitta ett familjehem, HVB eller stödboende som passar barnets behov. Socialstyrelsen som kunskapsmyndighet normerar och bidrar med kunskapsstöd.

IVO som nationell tillsynsmyndighet bidrar till att stärka tryggheten för placerade barn och unga genom sin tillståndsprovning och tillsyn. Att bedriva HVB och stödboende i privat regi kräver tillstånd av IVO. Tillståndsprovningen omfattar bland annat en ägar- och ledningsprovning av aktören och dess företrädare. Det innebär att IVO bedömer om aktörens ägare och ledning har insikt i de lagar och övriga föreskrifter som gäller för verksamheten, är lämpliga att driva verksamheten och om företaget har tillräckliga ekonomiska förutsättningar. I provningen av tillstånd ingår även att granska uppgifter som verksamheten har lämnat i ansökan om bland annat lokaler, målgrupp, metoder och personal och bedöma om verksamheten har förutsättningar att bedriva vård av god kvalitet. En verksamhet som har beviljats tillstånd behöver anmäla eller ansöka om att genomföra vissa typer av ändringar i verksamheten.

Kommuner och regioner, som ska bedriva viss verksamhet enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, måste anmäla verksamheten till IVO. Sådana hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga samt 22 och 23 §§ lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall som bedrivs av Statens institutionsstyrelse, SiS, står också under IVO:s tillsyn. Det finns däremot ingen anmälningsplikt för SiS, vilket innebär att IVO aktivt behöver ta reda på, vid varje givet tillfälle, vilka verksamheter som bedrivs och hur de bedrivs. IVO har föreslagit ett tillägg i 7 kap 1 § SoL med innebörden att även Statens institutionsstyrelse ska anmäla verksamhet till IVO.

Genom tillsynen granskar IVO om verksamheten uppfyller krav och mål enligt lagar och andra föreskrifter. Tillsynen kan initieras på grund av anmälningar och andra signaler till IVO som en del av myndighetens regelbundna tillsyn. Tillsynen är inriktad både på hur

¹ Socialstyrelsen. Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2020 (2021-8-7516)

verksamheten bedrivs och, för enskilda verksamheter, hur tillståndshavaren fortlöpande uppfyller kraven på lämplighet, insikt och ekonomiska förutsättningar. När tillsynen är genomförd fattar IVO ett beslut. Det kan vara beslut om att förbjuda verksamheten, återkalla tillståndet, förelägga om åtgärder eller att tillsynen avslutas utan några vidare åtgärder. IVO kan också fatta beslut där brister i verksamhetens kvalitet konstateras. IVO följer upp att bristerna åtgärdas av huvudmannen. Tjänsten till kommunerna kommer att vara ytterligare ett sätt för IVO att bidra i arbetet med att stärka tryggheten för placerade barn och att minska risken för att barn placeras på ett HVB eller stödboende som saknar tillstånd eller har allvarliga brister.

Återföringen av tillsynens iakttagelser är en central del av myndighetens uppdrag och en uttalad aktivitet i syfte att åstadkomma effekt av tillsynen.² IVO menar därför att återkoppling till kommunerna vid placering inom den sociala barn- och ungdomsvården är att betrakta som en integrerad del av IVO:s tillsynsuppdrag. Tjänsten till kommunerna möjliggör ett ökat genomslag för IVO:s tillsyn och tillståndsprövning.

Barn och unga som har en placering på ett hem för vård eller boende är en särskilt utsatt grupp. Regeringen ser frågan om tryggheten för placerade barn och unga som en högt prioriterad och mycket angelägen fråga, där IVO:s roll är central. Detta regeringsuppdrag är ett av flera som adresserar denna fråga.

Mot bakgrund av de brister som uppmärksammats inom SiS särskilda ungdomshem för unga flickor och som ett led i regeringens arbete för att stärka tryggheten för placerade barn och unga, har IVO fått i uppdrag att förstärka tillsynen av de särskilda ungdomshem där flickor vårdas enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Uppdraget är pågående och under 2021 har en eller flera inspektioner skett vid samtliga av SiS ungdomshem. I tillsynen har IVO samtalat med placerade barn- och unga, personal och ledning vid ungdomshemmen. Som utgångspunkt för samtalen med barn, personal och ledning har frågor ställts om trygghet och säkerhet, delaktighet, och den särskilda befogenheten avskiljning.

IVO har också ett pågående uppdrag om förstärkt tillsyn av socialtjänstens handläggning av ärenden som rör barn och unga pågår under 2021 och 2022.

IVO har under 2021 prioriterat tillsynen av boenden för barn och unga. Det beror dels på att placerade barn och unga är en särskilt utsatt grupp, dels på att IVO:s tillsyn historiskt inte uppnått tillräcklig effekt. Allvarliga incidenter, såsom våld, sexuella övergrepp och kränkningar under flera år vid bland annat HVB, har synliggjort risker i IVO:s beslutsfattande. IVO har heller inte givit barnens röster rätt tyngd i tillsynen. Dessa risker har legat till grund för ett utvecklingsarbete. Insatserna handlar till stor del om en stärkt

² Förordning (2013:176) med instruktion för Inspektionen för vård och omsorg (2 §)

styrning och ledning samt en förbättrad rättstillämpning. Arbetet har bland annat lett till att inspektioner görs snabbare och mer träffsäkert. Beslutsfattandet har utvecklats så att besluten i högre grad leder till att allvarliga problem och brister åtgärdas. Detta syns bland annat genom att IVO fattat fler beslut om förelägganden, förbud och återkallade tillstånd under 2021 än någonsin tidigare.

Driftsättning av tjänsten

IVO har tillgängliggjort den information som är möjlig med nuvarande rättsliga förutsättningar. Den information som har tillgängliggjorts är hänförlig både till verksamhetsutförare och till verksamheter. Detta innefattar organisationsnummer och namn på juridiska personer samt uppgifter om verksamheter, såsom målgrupp, placering i län och kommun, antal platser och typ av verksamhet. Vidare har metadata om IVO: s beslut kopplat till verksamheterna tillgängliggjorts. Detta inkluderar datum för beslut, vilka områden IVO har granskat, utfallet av beslutet samt det diarienummer som beslutet är kopplat till. Genom detta får kommunerna en överskådlig och samlad bild av den information som IVO har om verksamheten. Genom att presentera diarienummer underlättar IVO för kommunerna att begära ut beslut och läsa dem i sin helhet.

Till varje verksamhet finns en sammanfattande text. För att underlätta läsningen och för att få en snabb överblick finns visualiseringar i form av färgmarkeringar och symboler. Till exempel markeras en tillsyn utan brister med grön färg. I tjänsten finns flera olika filtreringsmöjligheter, till exempel typ av boende, målgrupp, län, kommun, aktiva verksamheter, nedlagda verksamheter samt verksamheter där IVO återkallat tillståndet.

IVO levererar på uppdraget utifrån de förutsättningar som finns. Det som kvarstår är att tillgängliggöra är personuppgifter, såsom namn på enskilda näringsidkare och namn på och kontaktuppgifter till föreståndare, samt att automatisera tillgången till IVO: s beslut i sin helhet. IVO: s beslut kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess. När en socialnämnd manuellt begär ut dessa beslut lämnas de normalt sett ut, efter att IVO har gjort en sekretessprövning i varje enskilt fall.

För att även personuppgifter och sekretesskyddade uppgifter ska kunna tillgängliggöras har IVO bedömt att det krävs att nya bestämmelser införs i form av en sekretessbrytande bestämmelse samt en förändring av regleringen gällande IVO: s omsorgsregister. IVO bedömer att dessa kan införas av regeringen genom meddelande av nya bestämmelser i socialtjänstförordningen.

Handläggare i kommunernas socialtjänst får tillgång till den digitala tjänsten genom ett frilistningsförfarande. Det är en metod för att kontrollera behörig trafik på nätverk eller e-post. IVO skapar en tabell över godkända och av kommunen bekräftade adresser som får tillgång till tjänsten.

Om tjänsten kan utökas med mer information och ett automatiserat utlämnande möjliggörs kommer åtkomstmöjligheten att behöva justeras och en säkrare autentisering kommer att

behövas. En möjlig lösning kommer då att vara federerad inloggning. Det innebär att behörig personal använder samma inloggningsuppgifter som hon eller han använder i kommunens eget IT-system, en Single Sign On lösning.

Om processen och arbetet med tjänsten

Sedan ett par år tillbaka driver IVO ett arbete för att digitalisera myndigheten. IVO har ett uttalat uppdrag av regeringen i regleringsbrev för 2021 och 2022 att uppnå en väl fungerande datainfrastruktur som främjar en strategisk och effektiv tillsyns- och tillståndsverksamhet. Digitaliseringsarbetet är komplext och omfattande och sker stegvis. IVO har inom ramen för flera regeringsuppdrag under 2020 lämnat sammanlagt ett 40-tal författningsförslag till regeringen gällande förbättrad informationshantering, som vid färdigställandet av denna rapport inte lett till några regeringsbeslut.^{3 4}

Den digitala utvecklingen genomförs inom agila utvecklingsteam på IVO. Varje team ansvarar för utvecklingen av ett eller flera av IVO:s befintliga system eller utveckling av nya verktyg med utgångspunkt i användarens behov. Det agila arbetssättet innebär att delar av leveranser och färdiga lösningar färdigställs kontinuerligt. Sådana delleveranser presenteras under utvecklingens gång för användarna, som provar dem och anger eventuella behov av förändringar och ytterligare önskemål. Arbetssättet tillåter ett hypotesdrivet och utforskande angreppssätt för de utvecklingsbehov som uppstår.

I detta uppdrag har IVO samverkat med Sveriges Kommuner och Regioner. Representanter därifrån har tillsammans med handläggare från två referenskommuner deltagit vid tre workshops som IVO initierat. Deltagarna representerar framtida användare och vid dessa tillfällen har IVO fått återkoppling och värdefull information om kommunernas behov och vilka delar av tjänsten som är mest angelägna. Detta har hjälpt IVO att prioritera innehåll och utformning av tjänsten.

I slutet av juni tillgängliggjorde IVO som ett första steg en förteckning över HVB och stödboenden. Denna innehöll endast begränsad information från IVO:s omsorgsregister

IVO genomför omfattande insatser till stöd för att åstadkomma en väl fungerande datainfrastruktur. Ett prioriterat område har varit rättningar i myndighetens interna data. Detta har varit ett eftersatt område under många års tid, främst avseende IVO:s register. Under året har omfattande arbete med rättningar i omsorgsregistret genomförts.

Ett rättningsarbete har skett av tillsynsdata där information om det senaste årets samtliga frekvenstillsyner samt kontaktinformation till samma verksamheter har förts in i registret. Det har också gjorts ett arbete med att rätta tillståndspliktiga verksamheters tillståndsdata. Totalt har 25 personer från IVO:s samtliga avdelningar deltagit i rättningen av

³ Förslag till åtgärder gällande oseriösa assistansanordnare (artikelnummer 2020-11), Mot ett datadrivet arbetssätt (artikelnummer 2020-12), Analys av regelverket för tillståndsprövning (artikelnummer 2021-4)

⁴ En ny bestämmelse i förordning (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet (8 i §) har införts efter hemställan

tillståndsdata, och flera andra har bidragit med sin sakkunskap inom olika områden. IVO påbörjade rättningsarbetet av tillståndsdata i samband med detta regeringsuppdrag. Arbetet har varit tidskrävande och har komplicerats av otydliga definitioner av innehåll och målgrupper. Det har även varit problem med att en del äldre tillstånd inte har funnits tillgängliga i IVO:s ärendehanteringssystem utan har behövts hämtas in från länsstyrelserna. Efter rättningen av register över HVB och stödboenden har arbetet fortsatt med andra typer av verksamheter: bostad med särskild service för barn och unga, personlig assistans, korttidsvistelse, korttidstillsyn och bostad med särskild service för vuxna.

Omsorgsregistret upprättades på Socialstyrelsen och var ett av åtta register som fördes över till IVO när myndigheten inrättades 2013. Registret hanteras av IVO enligt SoF och LSS-förordningen. Informationen i omsorgsregistret fylls i manuellt av enskilda medarbetare. Detta har lett till att flera fel har införts på grund av den mänskliga faktorn. Därtill har förvaltningen och utvecklingen av registret under en lång tid skett på ett otillräckligt sätt. Detta i kombination med avsaknad av en heltäckande lagstadgad anmälningsskyldighet för både offentliga och privata aktörer har gjort att det idag finns kvalitetsproblem med registret.

Korrekta och aktuella register är en grundläggande faktor för att IVO ska kunna utveckla en väl fungerande datainfrastruktur. En annan viktig förutsättning för detta är att IVO:s information är möjliga att koppla till respektive tillsynsobjekt. Under året har arbete gjorts som syftar till att koppla olika information som IVO har till rätt tillsynsobjekt. Dessa kopplingar är en förutsättning för att på ett samlat sätt visa information om HVB-verksamheter och andra verksamheter som finns i IVO:s system. IVO har utvecklat ett verktyg, kallat IVO-Connect, för att kopplingarna kan ske maskinellt med en bekräftelse av en person, alternativt helt manuellt i ett digitalt verktyg där datamängderna kopplas ihop av en person.

Fokus i detta uppdrag har varit att koppla datamängder från omsorgsregistret och viss metadata från ärendehanteringssystemet. Framöver kommer IVO att använda IVO-Connect på ett metodiskt sätt för att koppla ihop information även i andra ärendetyper än HVB och stödboenden. IVO-Connect är ett verktyg som kan användas i den löpande kvalitetskontrollen av nytillkomna verksamheter och ärenden samt att kopplingen däremellan är korrekt.

Att ha en väl fungerande datainfrastruktur samt korrekt information är inte ett självändamål för IVO. Genom korrekt information och en fungerande datainfrastruktur kan IVO genom tillsyn och tillståndsprovning bidra till en vård och omsorg som är säker, har god kvalitet och bedrivs i enlighet med lagar och andra föreskrifter. Genom detta uppdrag ska IVO bidra till att öka tryggheten för barn som är placerade vid HVB och stödboenden. Barn som placeras i samhällsvård är en särskilt utsatt grupp, och IVO behöver göra sin del för att bidra inom detta angelägna område.

Justering av förslag som lämnats i delrapporten

I delrapporteringen av uppdraget lämnade IVO två författningsförslag – en sekretessbrytande bestämmelse och en bestämmelse med syfte att möjliggöra personuppgiftsbehandling. IVO:s slutsats i delrapporten är att myndigheten, med stöd av dessa två bestämmelser, skulle ha möjlighet att skapa en digital tjänst som står i överensstämmelse med kommunernas behov. Tjänsten skulle erbjuda strukturerad information om de relevanta verksamheterna och göra det möjligt för tjänstemän vid socialnämnderna att direkt – i digital form – ta del av IVO:s beslut. Informationen skulle vara tillgänglig dygnet runt och det skulle inte krävas någon manuell hantering såsom hantering av utlämnanden av handlingar från IVO.

IVO har identifierat att bestämmelsen med syfte att möjliggöra personuppgiftsbehandling (registerbestämmelsen) bör förses med ett par mindre justeringar och tillägg för att i högre grad svara mot de behov som identifierades i delrapporten. Om bestämmelsen införs utan dessa justeringar finns en risk att onödiga rättsliga komplikationer skapas, vilket i sin tur kan leda till bristande ändamålsenlighet och effektivitet i tjänsten. Justeringarna är också viktiga ur ett långsiktigt digitaliseringsperspektiv genom att skapa förutsättningar för framtida utveckling och förbättring av tjänsten.

Justeringarna

Den första justeringen handlar om den första meningen i den föreslagna bestämmelsens tredje stycke. IVO anser att denna bör ändras så att meningens *ska* ersätts med ett fakultativt *får*. En fakultativ regel är lämpligare i de fall då någon av uppgiftskategorierna i bestämmelsen blir inaktuell eller obehövlig för registret, eller då IVO identifierar att den lämpligen behandlas i ett annat register.

Den andra justeringen är ett tillägg i bestämmelsens femte punkt, där föreståndarens (för verksamheten) personnummer läggs till. Uppgiften kan behövas för IVO:s tillsyn, och ett förtydligande av detta i bestämmelsen bedöms vara nödvändigt för att göra förslaget tydligt ur dataskyddssynpunkt.

Den tredje justeringen utgörs av ett nytt, fjärde stycke av vilket det framgår att andra uppgifter än de som räknas upp i det tredje stycket också får finnas i registret. IVO bedömer att detta tydliggör att uppräkningsen inte är uttömmande och bestämmelsen skulle – i likhet med ändringen från *ska* till *får* – ge myndigheten ett tydligt stöd för att utveckla registret på ett ändamålsenligt sätt. Genom att anknyta till registrets syfte skapas en naturlig begränsning av bestämmelsens räckvidd.

Författningsförslag

Tidigare förslag i delrapporten

3 a § [tredje stycket] Registret enligt första stycket ska innehålla

1. namn eller företagsnamn och personnummer eller organisationsnummer för den som bedriver verksamheten,
2. var verksamheten bedrivs,
3. verksamhetens inriktning,
4. verksamhetens omfattning,
5. föreståndarens namn och kontaktuppgifter till denne
6. datum för inspektion av verksamheten,
7. datum för Inspektionen för vård och omsorgs beslut i fråga om verksamheten

Uppdaterat förslag

3 a § [tredje stycket] Registret enligt första stycket *får* innehålla

1. namn eller företagsnamn och personnummer eller organisationsnummer för den som bedriver verksamheten,
2. var verksamheten bedrivs,
3. verksamhetens inriktning,
4. verksamhetens omfattning,
5. föreståndarens namn, *personnummer* och kontaktuppgifter till denne
6. datum för inspektion av verksamheten,
7. datum för Inspektionen för vård och omsorgs beslut i fråga om verksamheten.

Registret får innehålla andra uppgifter än de som räknas upp i tredje stycket, om de är nödvändiga för att uppfylla syftet med registret

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon: 010-788 50 00
registrator.vss@ivo.se
www.ivo.se

Delredovisning av regeringsuppdrag att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem

Om regeringsuppdraget

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har i uppdrag av regeringen att tillgängliggöra och upprätta ett nationellt register (driftsätta ett automatiskt tillgängliggörande av information där den ska tillgängliggöras för kommuner) över HVB och stödboenden för barn och unga samt särskilda ungdomshem. Denna promemoria är en delredovisning av detta uppdrag i vilken IVO redogör för de rättsliga och tekniska förutsättningarna för att skapa en informationsinfrastruktur för att på ett automatiskt sätt dela information från vår tillsyn och tillståndsprovning samt information som finns i IVO:s omsorgsregister med kommunerna (framöver kallad för tjänst). Promemorian beskriver också hur IVO har påbörjat utvecklingen av tekniska lösningar för att driftsätta tjänsten. Syftet med en automatisk utlämning av samlad information avseende HVB och stödboende för barn och unga är ytterst att öka tryggheten och säkerheten för placerade barn genom att bidra till att socialnämnderna fattar beslut om placeringar utifrån en samlad informationsbild.

Givet angelägenhetsgraden uppfattar IVO uppdraget som brådskande och att driftsättningen av ett automatiskt tillgängliggörande av de huvudsakliga informationsmängderna hos IVO ska genomföras senast vid uppdragets slut den 30 april 2022.

Tryggheten för placerade barn och unga behöver stärkas

Av artikel 26 i barnkonventionen framgår att konventionsstaterna ska erkänna varje barns rätt att åtnjuta social trygghet och ska vidta nödvändiga åtgärder för att till fullo förverkliga denna rätt i enlighet med nationell lagstiftning. Enligt artikel 20 har dessutom barn som berövats sin familjemiljö rätt till särskilt skydd från statens sida.

Det är många aktörer i samhället som behöver bidra i detta arbete. Socialnämnderna ansvarar för att utreda det enskilda barnets behov av skydd och stöd och besluta om lämplig insats. För de barn som behöver vård utanför det egna hemmet har socialnämnderna ett

ansvar att hitta ett familjehem, HVB eller stödboende som passar barnets behov. Socialstyrelsen som kunskapsmyndighet normerar och bidrar med kunskapsstöd.

IVO som nationell tillsynsmyndighet bidrar till att stärka tryggheten för placerade barn och unga genom sin tillståndsprövning och tillsyn. Att bedriva HVB i privat regi kräver tillstånd av IVO. Tillståndsprövningen omfattar bland annat en ägar- och ledningsprövning av företaget och dess företrädare. Det innebär att IVO bedömer om företagets ägare och ledning har insikt i de lagar och övriga föreskrifter som gäller för verksamheten, är lämpliga att driva verksamheten och om företaget har tillräckliga ekonomiska förutsättningar. I prövningen av tillstånd ingår även att granska uppgifter som verksamheten har lämnat i ansökan om bland annat lokaler, målgrupp, metoder och personal och bedöma om verksamheten har förutsättningar att bedriva vård av god kvalitet. En verksamhet som har beviljats tillstånd behöver anmäla eller ansöka om att genomföra vissa typer av ändringar i verksamheten.

Kommuner och regioner, samt Statens institutionsstyrelse, som ska bedriva viss verksamhet enligt socialtjänstlagen, SoL, eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, måste anmäla verksamheten till IVO.

Genom tillsynen granskar IVO om verksamheten uppfyller krav och mål enligt lagar och andra föreskrifter. Tillsynen kan initieras på grund av anmälningar och andra signaler till IVO som en del av myndighetens regelbundna tillsyn. Tillsynen är inriktad både på hur verksamheten bedrivs och, för enskilda verksamheter, hur tillståndshavaren fortlöpande uppfyller kraven på lämplighet, insikt och ekonomiska förutsättningar. När tillsynen är genomförd fattar IVO ett beslut. Det kan vara beslut om att förbjuda verksamheten, återkalla tillståndet, förelägga om åtgärder eller att tillsynen avslutas utan några vidare åtgärder. Tjänsten till kommunerna kommer att vara ytterligare ett sätt för IVO att bidra i arbetet med att stärka tryggheten för placerade barn och att minska risken för att barn placeras på ett olämpligt HVB eller stödboende.

Återföringen av tillsynens iakttagelser är en central del av myndighetens uppdrag och en uttalad aktivitet i syfte att åstadkomma effekt av tillsynen. IVO menar därför att återkoppling till kommunerna vid placering inom den sociala barn- och ungdomsvården är att betrakta som en integrerad del av IVO:s tillsynsuppdrag. Tjänsten som är under utveckling möjliggör därmed ett ökat genomslag för IVO:s tillsyn och tillståndsprövning.

IVO har inte förmått att tillhandahålla värdefulla informationsmängder på ett automatiskt sätt

Som vi har konstaterat ovan är återföringen av tillsynens iakttagelser en central del i IVO:s uppdrag och ett sätt för IVO som nationell tillsynsmyndighet att åstadkomma effekt i tillsynen, det vill säga exempelvis bidra till att missförhållanden upphör. IVO vet därför att de informationsmängder som finns i tillsynsbeslut, tillståndsbeslut, i våra register och i tips

och klagomål som inkommer till myndigheten är av värde och att det finns en stor efterfrågan på att få tillgång till korrekt information på ett samlat och automatiskt sätt.

IVO kan konstatera att myndigheten sedan myndighetens bildande 2013 inte levererat (och inte heller Socialstyrelsen under tiden dessförinnan) på denna efterfrågan och därmed inte heller utvecklat en intern grundläggande informationsinfrastruktur för de informationsmängder som myndigheten ansvarar för. Förvaltning och utveckling av registren har under många års tid varit eftersatt. Myndigheten har inte heller vidtagit de åtgärder som behövs för att utveckla sin digitala förmåga, varken tekniskt eller juridiskt och någon tjänst för automatiskt utlämnande har således inte utvecklats. Ännu i dag får därför kommunerna ta kontakt med IVO genom e-post eller telefon för att begära ut uppgifter om ett specifikt HVB-hem. Frågorna tas om hand manuellt av tjänstemän på IVO och tillförlitligheten i den information som lämnas ut är varierande. IVO har därför inte varit en tillräckligt stor del av lösningen i att bidra till att missförhållanden på HVB upphör och har därmed agerat reaktivt.

Sedan ett par år tillbaka driver IVO nu ett arbete för att digitalisera myndigheten. IVO har ett uttalat uppdrag av regeringen i regleringsbrevet för 2021 att uppnå en väl fungerande datainfrastruktur som främjar en strategisk och effektiv tillsyns- och tillståndsverksamhet. Digitaliseringsarbetet är komplext och omfattande och sker stegvis. Nu har det nått fram till HVB. Det behöver i sammanhanget påpekas att digitaliseringen av myndigheten hittills skett inom ramen för oförändrade anslagsnivåer. En närmare beskrivning av resursbehoven framgår av IVO:s budgetunderlag för åren 2022-2024 (artikelnummer 2021-3) Vidare har IVO inom ramen för flera regeringsuppdrag under 2020 lämnat sammanlagt ett 40-tal författningsförslag till regeringen gällande förbättrad informationshantering, som vid färdigställandet av denna promemoria inte lett till några regeringsbeslut.¹

Som ett resultat av det påbörjade digitaliseringsarbetet med särskilda beroenden till HVB-området har IVO under 2021 inrättat flera viktiga tekniska förutsättningar som möjliggör ett tillgängliggörande och automatiserat utlämnande av all den information som kommunerna efterfrågar. I slutet av juni tillgängliggör IVO som ett första steg en förteckning över HVB och stödboenden. Tjänsten kommer att byggas ut och innehållet kommer utvecklas stegvis.

Det pågår också ett utvecklingsarbete som är avgörande för att på ett enhetligt sätt visa information för kommunerna som är i linje med detta uppdrag. Till exempel pågår ett arbete med att säkra kvaliteten på informationen i IVO:s register. Det pågår också vidare arbete med att skapa entydiga kopplingar mellan omsorgsregistret och ärenden i myndighetens ärendehanteringssystem. Dessa kopplingar är en förutsättning för att på ett entydigt sätt visa information om HVB-verksamheter. För att få en tillfredsställande träffsäkerhet behöver kopplingen göras på annat sätt än genom matchning av namn. Vidare utvecklas IVO:s e-tjänster som riktar sig mot kommuner. Därför pågår ett arbete med att utveckla "Mina sidor". Syftet är att man som anmälare eller ärendepart i olika typer ärenden ska kunna följa sitt

¹ Förslag till åtgärder gällande oseriösa assistansanordnare (artikelnummer 2020-11), Mot ett datadrivet arbetssätt (artikelnummer 2020-12), Analys av regelverket för tillståndsprövning (artikelnummer 2021-4)

ärende, komplettera dessa, samt ha en historisk överblick över ärenden. I konceptet ingår även möjlighet att visa information i registren samt statistik och jämförelser.

För att nå framgång i detta utvecklingsarbete behövs ett fortsatt samarbete med användarna av den färdiga tjänsten, alltså kommunernas socialnämnder. Samverkan med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och användarkommuner kommer att fortgå under design, utveckling och testning av tjänsten.

Summering och förslag

Genom det påbörjade digitaliseringsarbetet tar IVO nu ansvar för att myndighetens informationsmängder är korrekta och kan tillhandahållas på ett modernt sätt till socialsekreterarna som ansvarar för att placera barn och unga på HVB.

Vad gäller de tekniska lösningarna har vi goda förutsättningar för en snar driftsättning och fortsatt utveckling av en informationsinfrastruktur som möjliggör ett automatiskt tillhandahållande av information.

Vad gäller datakvalitet, förutsättningar för säker och korrekt informationshantering och dataskydd så finns en historisk skuld eftersom IVO inte haft en tillräckligt god digital mognad sedan myndighetens bildande, vilket resulterat i avsaknad av proaktiv juridisk analys och åtgärdsförslag.

IVO bedömer att det finns rättsliga förutsättningar att, med befintlig reglering, tillgängliggöra viss information till kommunerna. Den information som kan tillgängliggöras är hänförlig både till verksamhetsutförare och till verksamheter. Detta innefattar exempelvis organisationsnummer och namn på juridiska personer samt uppgifter om verksamheter, såsom målgrupp, placering i län, antal platser och typ av verksamhet. Vidare kan metadata om IVO:s beslut kopplade till verksamheterna offentliggöras. Detta inkluderar datum för beslut, vad beslutet avser samt det diarienummer som beslutet är hänförligt till.

Detta tillgängliggörande, som myndigheten bedömer kan ske med dagens reglering, innefattar dock inte *personuppgifter samt uppgifter som kan omfattas av sekretess*. Detta innebär att uppgifter såsom namn på enskilda näringsidkare och namn på och kontaktuppgifter till föreståndare inte kan tillgängliggöras. Det är inte heller möjligt att ge automatiserad tillgång till IVO:s beslut i sin helhet, eftersom dessa kan innehålla uppgifter som omfattas av sekretess. När en socialnämnd manuellt begär ut dessa beslut lämnas de normalt sett ut, efter att IVO har gjort en sekretessprövning i varje enskilt fall.

För att även personuppgifter och sekretesskyddade uppgifter ska kunna tillgängliggöras krävs att nya bestämmelser införs i form av en sekretessbrytande bestämmelse samt en förändring av regleringen gällande IVO:s omsorgsregister. IVO bedömer att dessa kan införas av regeringen genom meddelande av nya bestämmelser i socialtjänstförordningen. I denna delredovisning lämnas förslag på utformning av dessa bestämmelser.

Information från tillstånds- och tillsynsverksamheten om risker och brister i HVB-hem kan vara helt avgörande för om ett barn placeras av samhället i en trygg eller otrygg miljö. Barnrättsperspektivet måste därför väga tungt i detta sammanhang och angelägenhetsgraden är därför mycket hög. Utveckling av den aktuella tjänsten medför kostnader. I denna delredovisning anges en uppskattad kostnad för tjänsten om 5 mnkr. Därtill tillkommer kostnad för årlig förvaltning och support som uppskattas till 3 mnkr. Detta är en uppskattning och IVO kan komma att återkomma i frågan.

IVO föreslår följande ändring i 4 kap. 3 a § SoF

Nuvarande lydelse

3 a § Inspektionen för vård och omsorg ska föra ett register över

1. dem som har tillstånd att bedriva verksamhet enligt 7 kap. 1 § första stycket socialtjänstlagen (2001:453), och
2. dem som har anmält verksamhet enligt 7 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen.

Registret ska utgöra underlag för tillsynsverksamheten.

Föreslagen lydelse

3 a § *Inspektionen för vård och omsorg ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över dem som har tillstånd att bedriva verksamhet enligt 7 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), dem som har anmält verksamhet enligt 7 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen samt sådan verksamhet som Statens institutionsstyrelse bedriver enligt 6 kap. 3 § socialtjänstlagen.*

Registret ska utgöra underlag för Inspektionen för vård och omsorgs tillsynsverksamhet. Registret ska även ha till ändamål att underlätta socialnämnders placeringar av enskilda genom att information från registret görs tillgänglig för socialnämnderna.

Registret enligt första stycket ska innehålla

1. *namn eller företagsnamn och personnummer eller organisationsnummer för den som bedriver verksamheten,*
2. *var verksamheten bedrivs,*
3. *verksamhetens inriktning,*
4. *verksamhetens omfattning,*

5. *föreståndarens namn och kontaktuppgifter till denne*
6. *datum för inspektion av verksamheten,*
7. *datum för Inspektionen för vård och omsorgs beslut i fråga om verksamheten*

Inspektionen för vård och omsorg är personuppgiftsansvarig för registret.

IVO föreslår att följande nya bestämmelse införs i 3 d § SoF.

Nuvarande lydelse

3 d §

Föreslagen lydelse

3 d § På begäran av en socialnämnd ska Inspektionen för vård och omsorg lämna ut beslut som inspektionen meddelar inom ramen för sin tillstånds- och tillsynsverksamhet av verksamheter som bedrivs enligt socialtjänstlagen (2001:453) och sådana skriftliga bevis som avses i 4 kap. 3 § första stycket.

Bilagor

1. Juridiska förutsättningar
2. Tekniska förutsättningar

Handläggare
Ann-Charlotte Hedström
0480-45 37 80

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2022-08-02

Ärendebeteckning
SN 2022/0341.01.08

Socialnämnden

Tillsyn Aquarellen - Inspektionen för vård och omsorg, 3.2.2-13748/2022

Förslag till beslut

Socialnämnden fattar inget beslut med anledning av informationen

Bakgrund

Inspektionen för vård och omsorg, IVO, genomförde den 11 och 12 maj 2022 en föranmäld inspektion av HVB Aquarellen, hem för vård eller boende för barn och unga. Tillsynen omfattade barn och ungas upplevelse av att bo på Aquarellen. IVO har granskat ungdomarnas trygghet på boendet samt att verksamheten bedrivs i enlighet med uppgifter som nämnden har anmält till IVO gällande föreståndare samt inskrivna barn och unga. IVO har även följt upp tidigare års beslut.

IVO har inte uppmärksammat några brister inom de områden som tillsynen omfattar och avsluta därmed ärendet. IVO bedömer, utifrån underlaget, att nämnden har förutsättningar för att bedriva en trygg och säker vård av god kvalitet.

Ann-Charlotte Hedström
Verksamhetschef

Camilla Freedeke
Socialchef

Bilagor
Beslut
Meddelande om tillsyn

Socialförvaltningen Verksamhetschef och handläggare

Tel 0480-45 00 00 vx | ann-charlotte.hedstrom@kalmar.se

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Kalmar kommun

Box 611

391 26 Kalmar

SOCIALFÖRVALTNINGEN Kalmar	
2022-06-16	
Dariernr	Darierekod
SN2022/0341	01.08

Huvudman

Kalmar kommun

Ärendet

Tillsyn av hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga vid Aquarellen HVB i Kalmar.

Tillsynen har omfattat barn och ungas upplevelse av att bo på Aquarellens HVB. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har granskat ungdomarnas trygghet på boendet, samt att verksamheten bedrivs i enlighet med uppgifter som nämnden har anmält till IVO gällande föreståndare samt antal inskrivna barn och unga. Vi har även följt upp tidigare års beslut.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har inte uppmärksammat några brister inom de områden som tillsynen omfattat. IVO avslutar därför ärendet.

Skälen för beslutet

Vi bedömer, utifrån underlaget, att huvudmannen har förutsättningar för att bedriva en trygg och säker vård av god kvalitet i enlighet med 3 kap. 3 § Socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Ungdomarnas beskrivning av verksamheten

Vid inspektionen samtalade vi med fyra inskrivna ungdomar i åldrarna 16–17. De berättar att de har det bra på boendet och att de trivs. De beskriver att de känner sig trygga och säkra på boendet både med personal och med de andra ungdomarna. Personalen har ett gott bemötande och gör ett bra jobb. Ungdomarna uppger att de har förtroende för personalen och de uppger att personalen kan hantera konflikter på ett bra sätt. Om ungdomarna inte följer regler så tror de att de skulle få ha samtal med personalen om det. Det finns personal i boendet på natten som ungdomarna kan kontakta om det behöver. Ungdomarna tar ofta kontakter med viktiga personer själva men om de vill ha hjälp uppger de att personalen skulle hjälpa till. Ungdomarna uppger alla att de får vara med och bestämma att de trivs i sina rum och tycker att lokalerna fungerar bra.

En ungdom uppger att det varit lite jobbigt att personal har haft åsikter om att hen umgåtts mycket med en annan ungdom på boendet. Ungdomen har tagit upp detta med personal.

En annan ungdom som bor i träningslägenheten uppger att hen önskar mer frihet att komma och gå mer som hen själv vill.

Föreståndarens beskrivning av verksamheten

Föreståndaren uppger att verksamheten arbetar med trygghet på flera olika sätt, bland annat genom utbildning, tekniska lösningar samt det systematiska arbetet som sker löpande. De gör noggranna lämplighetsbedömningar inför inskrivning. Ytterligare i trygghetsarbetet är att ha kompetent personal som arbetar riskmedvetet och med att göra riskbedömningar löpande. Verksamheten erbjuder tre timmars APT en gång i veckan för all personal och personalen erbjuder också handledning en gång i månaden. Personalen har överlämning varje dag för att säkerställa och att prioritera ungdomarnas behov. Personalen är alltid närvarande i lokalerna för att ha överblick över ungdomarna. Det finns regler och rutiner som exempelvis att inga ungdomar får vara i varandras rum. Kontaktpersonerna har regelbundna samtal med sina ungdomar och följer upp hur de trivs och att de mår bra. Föreståndaren uppger att det finns en rutin vid överlämning där personal fördelar vem som jobbar med vad och med vilken ungdom. Det hjälper personal att följa den röda tråden i behandlingsarbetet och att barnen får det individuella stöd som de behöver.

Uppföljning av tidigare beslut

Föreståndaren uppger att lämplighetsbedömningarna är utförligare nu än tidigare. Föreståndaren är tydligare mot handläggarna om att underlag behövs för att kunna göra en grundlig bedömning. Det är en svår personalsituation på handläggarsidan då det är mycket ny personal. Föreståndaren får ibland lära de nya om vilken information som behövs för att en bedömning ska kunna göras. Nu finns mer bakgrund i bedömningarna, vad skälet till placeringen är, vika behov ungdomen har och vilken kompetens verksamheten har för att tillmötesgå behovet. Förhållandet till andra barn är en viktig del. Om det rör sig om en snabb inskrivning kan verksamheterna använda sig av akutlägenheten till en början.

Underlag

- Inspektionsprotokoll från den 12 maj 2022
- Tjänsteanteckning samtal med barn den 11 maj 2022

IVO genomförde en anmäld inspektion vid Aquarellens HVB den 11 och 12 maj 2022. I samband med inspektionstillfället pratade inspektörerna med fyra ungdomar i åldrarna 16–17 år samt med personal och föreståndare.

Ytterligare information

Aquarellens HVB är ett HVB som drivs av Kalmar kommun, organisationsnummer 212000-0746. Verksamheten har 6 platser för pojkar och flickor. Uppgifterna överensstämmer med det som nämnden har anmält till IVO:s omsorgsregister. Vid tidpunkten för inspektionen var 6 ungdomar i åldersspannet 15–17 år inskrivna i verksamheten. En ungdom bodde i träningslägenheten som ligger i anslutning till Aquarellens lokaler.

Före inspektionen fick inskrivna barn och unga möjlighet att besvara en enkät med frågor som berör trygghet, säkerhet, integritet, behandling, bemötande, delaktighet, självbestämmande, boendemiljö och fritid. Föreståndaren fick besvara en självskattning med frågor om samma områden, samt frågor om personalens kompetens och bemanning, och samverkan med andra aktörer. Verksamheten fick också lämna uppgifter om olika riskindikatorer, så som personalomsättning, incidenter, oplanerade utskrivningar och begränsningsåtgärder.

Svaren har, tillsammans med IVO:s övriga kännedom om verksamheten, legat till grund för planeringen av tillsynens inriktning och omfattning.

IVO ska enligt 3 kap. 19 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF inspektera HVB för barn och unga minst en gång per år och samtala med de barn och unga/ungdomar som samtycker till det.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektör Rebecca Holf. Inspektör Emelie Hugo Häggström har deltagit i den slutliga handläggningen. Inspektör Susanna Schenberg har varit föredragande.

Regionala tillsynsavdelningen Sydöst
Susanna Schenberg
Susanna.Schenberg@ivo.se

Kalmar kommun
Box 611
391 26 Kalmar

SOCIALFÖRVALTNINGEN Kalmar	
2022 -05- 06	
Diariernr	Diarietkod
SN 2022/0341	01.08

IVO genomför en tillsyn på Aquarellen HVB

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomför en tillsyn vid Aquarellen HVB den 11 och 12 maj 2022.

Vid inspektionen vill vi samtala med de barn och ungdomar som önskar. Vi vill också intervjua föreståndaren med ansvar för verksamheten.

Inför tillsynen har IVO gjort en riskbedömning av verksamheten. Till grund för den ligger en enkät till inskrivna barn och unga och en enkät till verksamheten som besvarades i februari samt annan information som IVO har om verksamheten.

Den 11 maj kl 14-16 samtal med barn och den 12 maj 2022 kl 10.30-12.00 intervju med föreståndare.

Information till barnen om IVO

Det är viktigt att barnen får information om IVO:s roll och syftet med våra inspektioner. Vi uppmanar er därför att visa filmen "IVO för dig på HVB eller stödboende" för dem. Filmen finns på www.ivo.se/barnochunga och är översatt till flera språk. Ni får också gärna skriva ut och sätta upp affischen om IVO:s barn- och ungdomslinje på lämplig plats i verksamheten. Affischen finns på www.ivo.se/barn-och-ungdomslinjen-affisch.

Förändringar i verksamheten

Här finns information och blankett för dig som vill anmäla en ny verksamhet eller göra ändringar i en befintlig verksamhet som drivs enligt SoL
<https://ivo.se/register/omsorgsregistret/>

Kommuner och regioner, samt Statens institutionsstyrelse, som ska bedriva viss verksamhet enligt socialtjänstlagen, SoL, eller lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, måste anmäla verksamheten till IVO.

Vi som kommer att genomföra inspektionen hos er är Susanna Schenberg och Emelie Hugo Häggström Kontakta oss gärna om ni har frågor på tel 010-788 5878

Med vänliga hälsningar

Susanna Schenberg och Emelie Hugo Häggström

Vid kontakt med IVO i detta ärende bör diarienummer 3.2.2-13748/2022 anges

IVO:s tillsyn över stödboenden och hem för vård eller boende (HVB) som tar emot barn eller unga ska omfatta regelbundna inspektioner. Inspektioner ska göras minst en gång per år. IVO ska i anslutning till en inspektion samtala med de barn och unga som samtycker till det (3 kap. 19 § Socialtjänstförordningen, 2001:937).

Kunskapsguiden.se

På Kunskapsguiden finns stöd och vägledning för verksamheter på socialtjänstens område, baserat på bästa tillgängliga kunskap. Innehållet är kostnadsfritt och öppet för alla.

För HVB, SiS och stödboende finns bland annat:

- webbutbildning för personal om omsorg, gränssättning och våldsförebyggande arbete
- stöd för att introducera personal i yrket (Yrkesintroduktion för HVB)
- kompetensmål för arbete på HVB för barn och unga.

Kunskapsguiden drivs av Socialstyrelsen.se i samverkan med andra myndigheter och aktörer på området.